

Naši kraji in ljudje

Pred silovito nesrečo na Jadranu

Parnik »Karadjordje« ob pomolu v Gružu med vkrcavanjem izletnikov za usodno vožnjo. Mnogice izletnikov na naši ladji so bile stalno predmet zavisti tujih parnikov, ki vozijo po Jadranu večinoma prazni.

Važni ukrepi za ptujski vodovod

Ptuj, 10. julija. Ptujski je imel kot starodavna rimljanska naselbina »Petovia« vzorne vodovodne naprave in dobro izpeljano kanalizacijo. Po izkopavanjih se je ugotovilo, da se je dovajala voda po vodovodnih ceveh, ki so segale od Ptujja v daljavi 20 km proti Framu. Najbrž je dobival Petovio zdravno pitno vodo iz zelenega Pohorja. Danes nima Ptuj ne vodovoda in ne kanalizacije. S vprašanjem ptujskega vodovoda se je pač bavil že pred vojno občinski svet, in sicer 1912 in 1913. Izdelan je bil že takrat kakor toliko podoben načrt in proračun. Do izvršitve pa žal zaradi izbruhov svetovne vojne ni prišlo.

Po vojni so sicer vse politične stranke v času prvih volitev sprejele v svoj program: vodovod in kanalizacijo. Nihče pa se ni lotil dela resno in tako je ostalo to za Ptuj najbolj pereče vprašanje do danes nerešeno.

Po elektrifikaciji Ptujja si pomagajo posamezni hišni posestniki z lastnimi črpalkami na električni pogon toda te naprave si morejo privoščiti le nekateri, dočim se večina prebivalstva s težavo oskrbuje z vodo, ki v mnogih primerih niti ni dobra in zdrava. Zahteva meščanstva po zgradbi vodovoda je zato od dne do dne odločnejša. Ker se je pred petimi leti izvedla elektrifikacija na zgradbi podlagi in ker naša zgradba elektrarna v najlepšem soglasju z mestno občino in z njeno pomočjo dobro posluje, se je v zadnjem času pojavila misel, da bi se tudi za zgradbo vodovoda ustanovila zadruga.

V tem smislu se vodijo sedaj prve priprave. Gosp. župan Brenčič je sklical 9. t. m. zastopnike meščanstva na sestanek, kjer so bili predloženi splošni načrti in povprečen proračun. Predvideno je, da bi se voda dobivala iz studena na Adelsbergerjevem posestvu v Krčevini pri Ptujju. Napeljava iz tega studena in posebno poznejše obratovanje bi bilo mnogo ceneje, kakor pri uporabi studencev v Hajdini. Na sestanku se je soglasno ugotovilo, da je zgradba vodovoda nujno potrebna in s primernimi žrtvami tudi v najkrajšem času izvedljiva. Prevladalo je mnenje, da je mestna občina predvsem policajna, da vodovod zgradi, zlasti, ker je za zgradbo vodovoda združena tudi istočasna kanalizacija in tlakovanje glavnih ulic. Ker pa ni izključeno, da bi zadruga seveda v temnem sodelovanju s mestno občino hitreje priskrbela potrebna denarna sredstva, in da bi meščanstvo raje prispevalo za vodovod prostovoljno, kakor pa v obliki občinskih doličlad, se je sklenilo, da se naj pretesa tudi vprašanje ustanovitve vodovodne zadruge. S teh vidikov je bil na sestanku g. župan naprosen, da poveri predvsem upravnemu odseku občinskega sveta rešitev vodovodnega vprašanja. Obenem je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki naj v sporazumu z upravnim odsekom dožene, ali bi bila priporočljiva ustanovitev vodovodne zadruge. Za predsednika tega odbora je bil izvoljen g. dr. Ivan Fermevc, ki je že dosedaj vodil priprave; člani pa so gg.: dr. Remec, dr. Mrgole in inž. Celotti.

Sklenjeno je bilo, da se takoj s poskusnim črpanjem ugotovi, ali ima studenec na Adelsbergerjevem posestvu zadostno množino vode, najmanj 10 l na sekundo, dalje, da se voda kemično analizira in pri banki upravi, odnosno da pri ministstvu zagotovi primerno subvencija, ki je bila že svojčasno obljubljena od velikega župana mariborske oblasti.

Tako so storjeni prvi vidni ukrepi za urešitveno velevažnega projekta. Mesto Ptuj se po srečno izvršeni elektrifikaciji bliža k večjemu moderniziranju.

Stanovanja za goste gasilskega zleta

Ljubljana, 11. julija

Stanovanjski odsek kongresnega odbora JGZ objavlja naslednji oklic na ljubljansko prebivalstvo:

V dneh od 1. do 4. avgusta se bo vršil v Ljubljani ob priliki proslave 60-letnice Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva Vseslovenski gasilski kongres. Vsa društva Jugoslovenske gasilske zveze se v velikem številu udeležijo kongresnih slavnosti. Poleg teh pridejo omenjene dni v Ljubljano v večjem številu tudi člani raznih gasilskih zajednic iz vseh delov naše države. Pripravljeni so tudi večje število inozemskih zastopstev, predvsem iz bratske Českoslovaške, ki se udeležijo kongresa v prav častnem številu. Skratka: udeležba na kongresu bo prav številna tako od strani gasilstva kakor tudi ostalih gostov.

Stanovanjski odsek kongresnega odbora JGZ Ljubljana ima nalogo, preiskrbe vsem tem množicam in v prvi vrsti raznim delegatom iz naše države in iz inozemstva kolikor mogoče udobna stanovanja, se je ob podobnih prilikah še vedno izkazalo s svojo prav slovensko gostoljubnostjo in požrtvovalnostjo, tako pri sprejemih kakor tudi pri nastanitvi gostov. Ljubljana se je tudi vedno zavedala važnosti ustanove prostovoljnih gasilskih moči, ki so vsak hip pripravljene tvegati svoje življenje za dobrobit in spas svojega bližnjega. Apeliramo zato na vse ljubljance, da nam pri tej veliki slovesnosti, ko bo celotno naše gasilstvo prvič v Ljubljani v tako velikem obsegu manifestiralo za svojo vzvišeno bratsko idejo, pomagajo spraviti vse te naše številne goste po streho.

Vabimo vse meščane, da nam prijavijo vsako prostlo sobo ali razpoložljivo posteljo (tudi divan). Oddana prenočišča bodo nastanjenca plačali takoj po prihodu na stanovanje. Prijave naj se pošiljajo odnosno javijo v mestnem

Ponovno iskanje pogrešanega turista

Dve rešilni ekspediciji v Triglavskem pogorju

Jesenice, 11. julija.

Včeraj jutrat se je podala reševalna ekspedicijska na ponovno iskanje pone-srečenega Wolfa Luckmanna. »Jutro« ga o njegovem nastanku ponovno poročalo, a v popolnih podatkih in nekaterih nemočnih navedb v poročilih ljubljanskih dnevnikov naj sledijo nastopne podrobnosti:

Jesenice pa tudi ostala Gorenjska stoji pod žalostnim vtisom nove planinske tragedije, ki se je morala po vseh okoliščinah sodeč pripetiti v Triglavskem pogorju in katere žrtev je postal 27-letni študent ljubljanske univerze. Njegov pokojni oče je bil visok industrijski uradnik, njegov ded pa bivši generalni ravnatelj, ustanovnik in solastnik KLD na Jesenicah.

Minulo je že davno dvajset dni odkar se je odpravil mladi turist v Triglavsko pogorje z namenom, da kot navdušen in tudi preizkušen planinec napravi s fotografskim aparatom nekaj lepih motivov, ki jih je nameraval pokloniti ljubljanski univerzi. Po vseh znakih in dosedanjih ugotovitvah sodeč je krenil mladi planinar v Triglavsko pogorje skozi dolino Vrat, zavil med Galerijami na desno proti lovski koči, ki stoji na pol poti med Aljaževim domom in Penčkovim, in krenil nižje naprej v gorski masiv Skrlatice. Rozalica in Kukove špice, odkoder se ni več vrnil.

V torek zvečer se je vrnila rešilna ekspedicijska s planin nazaj na Jesenice, ker je njeno iskanje močno oviral dež in gosta megla. Po šestih tridnevnem

ekspedicijske na magistratu (Mestni trg št. 27-III.) med običajnimi uradnimi urami od 8. do 14., kjer se dobe tudi potrebni formularji.

Dva nova neoficijelna rekorda

Pri večeršnjem plavalnem mitingu med budimpeštanskim FTC in Ilirijo je zboljšala Simona Dolenc (Ilirija) državni juniorski rekord v hrbtnem plavanju s časom 1:42:6 za dve sekundi in 2 desetinki. Izven

konkurence pa je Draško Vilfan (Primorje) 100 m v času 1:20, boljše od jugoslovenskega juniorskega in seniorskega državne rekorda. Seveda ti uspehi ne bodo priznani, ker so bili doseženi na internem klubovem mitingu, pač pa smemo upati, da bosta oba plavalca Ljubljano pri prihodnjem državnem plavalnem prvenstvu s istim uspehom zastopala in s sistematičnim vežbanjem dosegla še lepše uspehe.

v kazenskih spisih. Doma je nekje iz splitske okolice, kjer je izvršil nedavno požig. Splitsko sodišče ga je obsodilo na dva in pol leta zapora, ki jih mora presedeti v mariborskih sodnih zaporih. Tu je Labrovič kmalu našel družino, s katero se je dogovoril glede pobega iz ječe. Beg je bil zamišljen zelo rafinirano. Trojica jetnikov ga je izvedla pred tednom dni tako-le. Ko je eden izmed njih snažil hodnike, je neopazovan stekel k celici svojih tovarišev in odklenil. S pomočjo rjuh, ki so jih zvali v vrvi, so se spustili v globino. Ko so začutili pod nogami varna tla, so se zgubili v okolico. Labrovič se je poglaval v beg z enim svojim tovarišem. Par dni sta se skrivala v gozdu v bližini Maribora. Ko sta ponoči nekje ukradla civilno obleko in se preoblekla, sta se razšla. Da izgine čimprej iz nevarne soseske, se je spazil Labrovič v vagon tovornega vlaka. Hotel se je odpraviti v Celje, kjer ima nekega svojega znanca, da bi mu ta pomagal dalje. Izmučen zaradi naporov zadnjih dni pa je, kakor pripoveduje zdaj sam, med vožnjo v vagonu zaspal in vlak ga je nesel dalje proti Ljubljani, kjer se je še le prebudil. V Ljubljani se mu je norečilo, da je »prišel« nekje do denarja, s katerim si je kupil suknjič in čepico. Novo opremljen se je hotel vrniti v Celje, seveda zopet kot sivi potnik tovornega vlaka. To pot je sicer bolj oprezal, a v bližini Zagorja se je vendar stegnil preveč ven iz vagona, da pogleda, na kateri postaji stoji vlak. Tedaj so ga zapazili železničarji, ki so obvestili o slepen potniku orožnike. Takoj nato je bil Labrovič aretiran in prepeljan v Ljeto.

Spreten kačji lovec

Tržič, 10. julija.

Letošnje vroče poletje silno prija našim strupenim kačam. V splošnem se opaža, da jih ljudje zaradi strahu ne preganjajo preveč, vendar imajo svoje lovce, ki jih neusmiljeno pobijajo in love na vse mogoče načine. Pretelki teden je vzbudil kačji lovec Pavlin, delavec v predelnici v Tržiču, s svojim odličnim plinom splošno pozornost. V štirih precepah je nesel s svojim lovskim tovaršem štiri krasne modrase, ki so so se obupno zvijali in ovijali okoli palic. Njegova pot ga je vodila do meščanske šole, kateri je dal vse štiri eksemplare brezplačno. Za njim pa je šla kopica ljudi, ki so s strahom opazovali, kako spretno je pospravjal ujetnike v steklene kadičke, kjer so pihali od jeze, dokler ni prišel strokovni učitelj g. Šargaj in jim vžil v posodo precejšnjo dozo kloroforme, nakar se je začel par sekund trajajoči smrtni boj. Strupenci so drug za drugim omagali in sklenili svoje ljudi tako nevarno življenje.

Kačji lovec Pavlin nima drugega veselja kakor to, da lovi vsako leto strupence. Ve za vsako gnezdo in to zadnje je zasačil v pol ure v pobrezki gmajni, kjer imajo kače nekaj eldo-rado. Čeprav so letos tako številne, vendar se še ni shišalo, da bi bile koga ugriznile. Pogumnemu lovcu na uspešnem lovu iskreno čestitamo, mero-daj na oblastva pa prosimo, da bi zopet uvedla nagrade za pokončevanje strupencev, kakor so bile pred vojno, ko je dobil lovec za vsako glavo krono.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih
najcenejši

Kopalna sezona vrh Triglava

Štiri naš gorenjski očiak ima še precej gostoto belo zimsko kučino, ki mu je ni mogla docela razdejeti niti huda vročina nedavnih dni niti ne rajanje planinarjev, ki se jih je tudi letos že mnogo povzpelo na njegovo

teme. S snegom se odrgneš, na višinskem solcu in vetru prezračiš — bogme, to je pač še vse imenitneje kakor poležavanje po nižinskih kopalnicah. Predstavljamo vam pogumno radovoljško Metko in njenega brata, ki mu je bil Triglav v toliko pre-nizek, da se je povzpel še na Aljažev stolp, kar je med obiskovalci Triglava tudi svojevrsten rekord. Ves navdušen ju je s svojim aparatom »klapnik« gospod direktor Pepl, čigar najbolj posrečena tura je bil pred naskokom Triglava vzpon na — Avalo.

Na begu prijet zločinec

Litija, 11. julija.

Pred dnevi si je izsilila z gladovnim štrajkom izpust iz litijske ječe neka Fabjanova iz okolice St. Ruperta. Skoro teden dni ni užila prav ničesar, ker da je po nedolžnem v zaporu. »Ne bom jedla. Ali me izpustite ali me pa boste imeli na vesti in me bode nesi tja proti gricku...« Mislila je na pokopališče. Čez teden dni so jo res izpustili. Komaj pa je Fabjanka odnesla pete, je prišlo pisanje, da je bila že 13krat v priloži in je že povsem zrela za priložno delavnico. Fabjanovo zdaj iščejo, ker jo mislijo še nekaj časa pridržati na arestantovski hrani.

Medtem so dobili litijski zaporil še drugega, bolj čudnega gosta. Orožniška patrulja je pripeljala nekega hrvaško govorečega sumljivega možaka. Ujeli so ga medtem, ko se je vozil »švarc« v tovornem vlaku. Možak se je izdal ob aretaciji za Maria Pavešiča in trdil, da je le brezposeln delavec, ki se pelje v Celje na borzo dela. Iz previdnosti pa so sumljivca oddali v litijski zapor in vprašali v Zagreb, če je Mario Pavešič res zagrebški rojak. Še preden pa je prišel iz Zagreba odgovor, so dobili na litijskem sodišču potrdilo, da novi gost nima mirne vesti.

Ponoči je začul g. Juvan pritenjen šum in ropot iz celice novega gosta. Previdno je oprezal g. Juvan pred vrati, potisnil ključ v ključavnico in ne-

slišno odklenil. Glel, aretranec se je pripravil na beg. Z železne postelje je bil odlomil kos železa, kar pričja, da je vsekakor zelo močan mož. S tem železom je nato, stoječ na visokem postelju, kopal strop. Skozi nastalo odprtino se je nameraval dvigniti na predstrelje, od tam pa bi se že kako prevrnil v svobodo. Da je delal pri svojem početju zelo previdno in vestno, dokazuje to, da je spravljal sproti ves oddobljeni omet v svojo posteljo. Če bi prišla čez dan kakšna inspekcija, bi najbrže ničesar ne opazila, ker je sproti čistil vse nastale sledove.

Ko se je presenečeni kopač zavedel, da je pri svojem poslu razkrinkan, je navalil na g. Juvana, ki pa se je napa-ladca le ubranil. Uvidevši, da se mu beg ne bo posrečil, je pričel Pavešič v zaporu divjati in tuliti ter je grozil, da bo pobil vsakogar, ki se mu približa. Uporna ptička so ukrotili s pomočjo železnih zapetnic.

Medtem so tudi iz Zagreba sporočili, da ne poznajo nikakega Maria Pavešiča. Preiskovalni sodnik g. dr. Stilič je pričel aretirancu ponovno temeljito izpraševati. Dolgo ni hotel prevečane priznati, kaj ima vse na vesti. Ko ga je pa sodnik spravil z raznimi vprašanji v zadrego, se je le uklonil. Pod lažnim Mariom Pavešičem se je skrival znani Stevo Labrovič, ki je po svojih nečednih dejanjih že precejkrat zapisan

Samo še nekaj dni!

Danes ob 4, 1/8 in 1/10

Hitite in ogledajte si našo — **Ito Kino**
v njeni največji dosedanj vlogi
kot blodnica v celici pri obsolencu v zadnji njegovi noči
v češkem zvočnem filmu

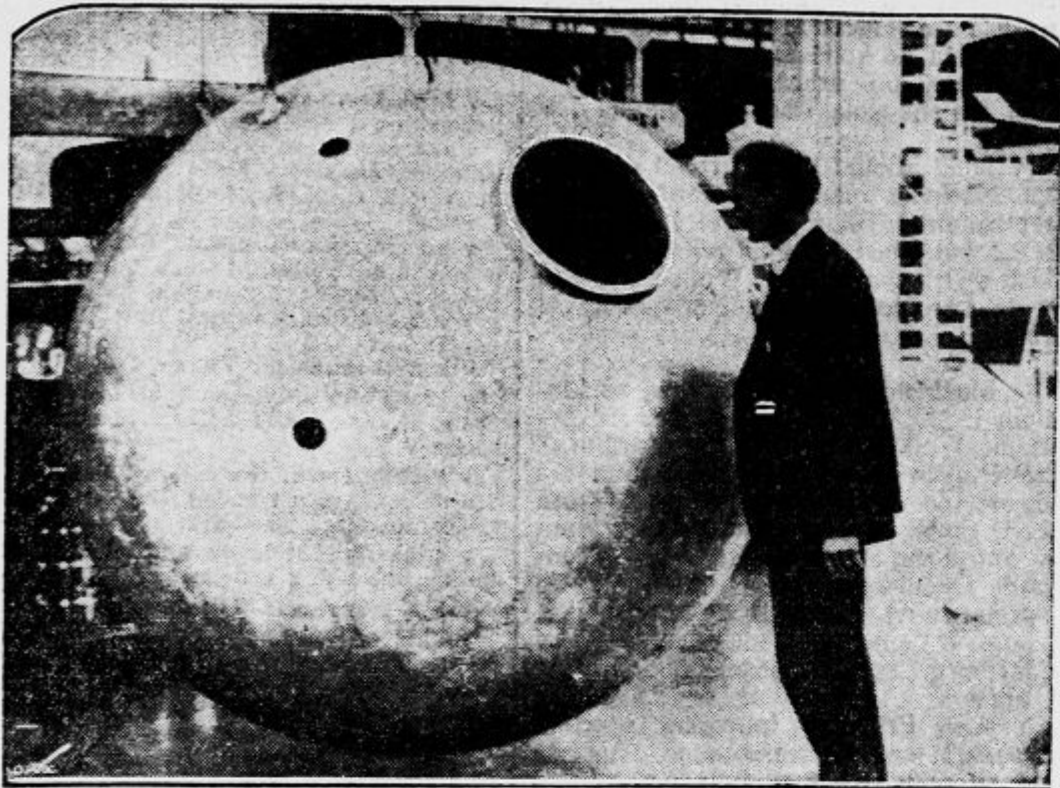
Obešenjakova Tončka

Vse dosedanje predstave docela razprodane! Nabavite si vstopnice v predprodaji od 10. — pol 13 in od 15. ure dalje!!

Elitni Kino Matica

Telefon 2124.

Iz življenja in sveta

Z balonom v višino 16.000 m

Francoski prof. Piccard, je zgradil poseben balon, s katerim se misli dvigniti v svrhu znanstvenih opazovanj v višino 16.000 m, kamor se ni bil dvignil še noben človek, najmanj pa tako, da bi utegnil pri tem še opazovati. (Dosedanji višinski rekord se giblje, kakor znano, pod 12.000 m.) Silna razredčenost zraka v teh višavah, mraz, zmanjšani zračni pritisk in druge nepravilnosti so bile krive, da so v njih še vsi letalci izgubljali zavest in mnogi tudi življenje navzile temu, da so se opremljali s primernimi aparati. Tem nedostatkem se hoče prof. Piccard izogniti tako, da si je omislil za svoj balon posebno »ladjico«, prav za prav hermetično zaprto in s steklenimi okenci opremljeno kroglo iz aluminija, ki mu bo omogočala neovirano opazovanje. To krogo in njenega izumitelja prof. Piccarda nam kaže slika.

Moderna Japonska

Japonski dopisnik nekega nemškega lista poroča, kako težko je priti v deželi »vzhajajočega sonca« do lastnega telefona. Zgodba se začne s tem, da stopi tujec v prometno ministrstvo in izrazi željo po telefonu. Vzamejo si jo na zapisnik. Čez nekoliko tednov gre naročnik pobara, kaj je neki s telefonom, da mu ga še niso instalirali. »Niso ga še instalirali?« pravi uradnik začuden. »No, da, takšna reč traja po navadi deset let.« — »Deset let?« Tujec ne more verjeti svojemu sluhu: »Da deset let.« odvrne uradnik vljudno. »Bili so že primeri, ko je poteklo med prošnjo za telefon in njegovo montažo celo petnajst let, a to so tako rekoč izjemni primeri. Po drugi strani so bili primeri, ko je poteklo samo devet in enkrat celo osem let.« — »Ali ni krajše pot?« vpraša tujec pohlevno. »O, pač, kdor vloži v zadevo nekoliko sto jenov več, in sicer za srečno loterije reflektantov na telefon, lahko doživi, če mu je sreča mila, da ga dobi prej nego v desetih letih.« — »A takoj ne gre?« — »Po uradni poti ne.« — »Tedad po neuradni?« — »To prej. V našem glavnem mestu (Tokiju) imamo posebne mešetarje za telefone. Nekoč je veljala telefonska številka celih štiri tisoč jenov, a to je bilo le kratek čas. Tri tisoč jenov je bilo natq običajna cena.

Seveda, sedaj vlada povsod kriza in dobite telefonsko številko od mešetarja celo za dva tisoč jenov. Slabe številke pa tudi za tisoč.« — »Kakšne slabe številke?« — »To so tiste, ki vsebujejo kakšno štirico, n. pr. 3742. To pa zaradi tega, ker se imenuje 4 po japonsko »ši« in je šli temeljni zlog za besedo »šimru«, kar pomeni — umreti. Takšno besedo pa Japonci ne izgovarjajo radi. Tisto številko 3742 sem pa navadel kot primer zato, ker se ni že več mesecev priglasiel zanjo noben naročnik — zaradi njene zlokožne sorodnosti s smrtjo...«

Takšna je ta zgodba iz moderne Japonske.

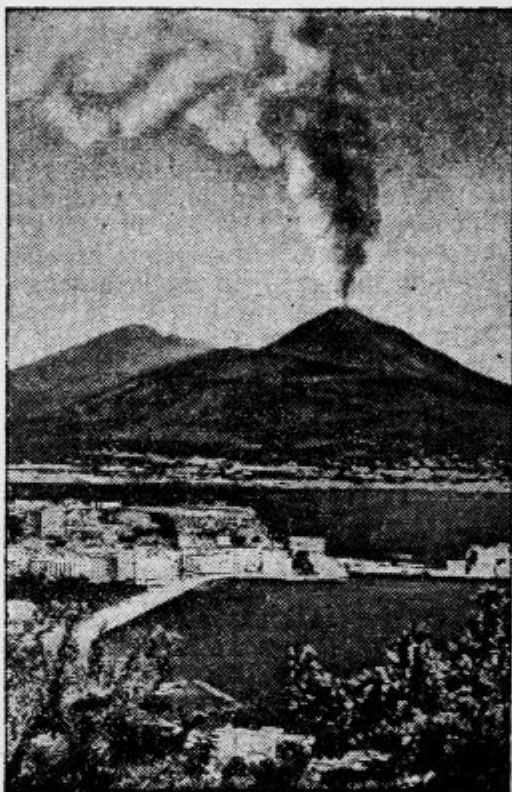
Voronov bo vzgojil človeka in pol

Pariški profesor dr. Sergej Voronov, ki ga ves svet pozna po njegovih pomlajevalnih operacijah, je presenetil svet z novo senzacijo. Baje se mu bo posrečilo napraviti človeka in pol. Poskusi, ki jih je v tej smeri izvajal na živalih, so se baje izvršno obnesli. Temelje na načelu treh žlez. »S svojimi poskusi na mladih živalskih samcih,« pravi Voronov, »sem dosegel, da se z vcepitvijo tretje žleze nenavadno po-

spešuje rasti in vse telesne ter duševne zmoglosti. Domnevam, da bi imela vcepitev tretje žleze pri človeku isti uspeh. Trožlezni človek bodočnosti bo daleko višje rasti, bo vztrajnejši, duševno čilejši, razvitejši in bo živel dlje nego sodobni človek.« Z vcepitvijo nove žleze potomcem že cepljenega samca je Voronov dosegel še večji napredek duševnih in telesnih sil; isto se bo zgodilo s potomci že cepljenega trožleznega človeka. Ti potomci bodo v vsakem oziru nadljudje. Spolne žleze so sedež sile in energije, zato daje cepljenje tak uspeh. Voronov pravi, da bi postal po cepitvi 10-leten deček že pravi nadčlovek in obeta, da bo človeštvu vzgojil pasmo velikanov. Učeni Rus bi človeštvu vsekakor vstregel, ako bi mu vzgojil velikianske ovce, govedo in druge koristne živali, kakor da nam obeta človeka — orjaka. V ostalem njegova najnovejša dognanja morda ne bodo imela večjega uspeha, nego ga je imelo njegovo pomlajevanje.

Oklep za polet v vsemirje

Nemški inženjer Aleksander D. Dräger je dal patentirati iznajdbo posebnega jeklenega oklepa, ki bo služil onim junakom, ki se bodo vzdignili na polet v vsemirje. V novem oklepu je omogočeno bivanje človeka v brez-zračnih višinah izven območja zemlje. Iznajdba je nekoli prezgodnja, ker se letalstvo še ni razvilo tako, da bi bil novi oklep neobhodno potreben.

Vezuv zopet bruha

Slika nedavnega izbruha. Steber dima je nenavadno porasel, iz razpok ob žrelu pa so udarili potoki uničujoče lave.

Paša in kuharja

Hasan Nahad paša, egiptovski poslanik v Berlinu, je v Parizu iskal kuharja. Strokovna zveza hotelskih nastavitelcev mu je priporočila mojstra Leduca in Panissetija, ki uživata zaslužen sloves v tem poklicu. Plača je bila dobra, toda v Berlinu sta se znašla kuharja nepričakovano v pristno orientalskih razmerah. Egipčani so ž njima ravnali kakor s sužnji, so se prepirali, vpili in celo grozili z batinami. Francoza sta od kraja potrpežljiva, potem začela ugovarjati in naposled zahtevala obračun. A Hasan je napodil Panissetija, ne da bi mu izplačal zasluženih 3600 frankov. Leduca, ki bi moral prejeti 1400 frankov, je celo zaprl v neko uto na vrtu in mu dejal, da ga ne bo izpustil. Ujeti kuhar je na listu popisal svoj potožaj zavi v papirček kamen in ga vrgel preko zidu na ulico. Policija je dobila to pismo in še zvečer istega dne je bil Leduc prost. Toda oba mojstra ne bosta dobila svojega denarja. Kot poslanik uživa paša eksteritorialne pravice in ga ne more zatožiti pri sodniji francoski konzulat, ki se je zavzel za nesrečna kuhinjska umetnika.

Klub prekoceanskih letalcev

Osem najslavnejših junakov prekoceanskih poletov se je sestalo te dni v New-Yorku. Od leve na desno: po vrsti: John W. Stannage, izdelovalec letal Fokker, George Fitzmaurice, Charles Kingsford-Smith, Evert van Dyck, Berut Balchen, Patrick Saul in Clarence Chamberlin.

Obesite me!

V Talinu (Reval), prestolnici Estonije, so obsodili na smrt zaradi umora nekega Sergeja Vasilenka. Estonci imajo dokaj čuden zakon. Obsojen lahko zahteva strup ali vešala, kakor se mu pač zdi. Vasilenko se je odločil za strup in ga je izpil v navzočnosti sodnikov v ječi. A zgodila se je nepričakovana neprikljika. Izredno močni organizem je kdajboval strupu. Vasilenko je bil več dni bolan, dobil je hude krče, a naposled je okreval. Zdaj ne vedo sodniki, kaj bi z njim počeli. Po kazenskem zakoniku ne sme nihče dvakrat biti kaznovan za isti zločin. Smrtna obsodba je bila izvršena po vseh določbah tozadavne postave. Če ni zločinec umrl, tega ni bilo krivično. Nemška posmrtni, bi bilo krivično. Nemška postava je previdnejša, ker vsebuje smrtno odločbo vedno dodatek: »vešala oziroma doživljenjska ječa«. A estonska smrtna obsodba izključuje vsako drugo kazen. Pravniki ne vedo, kako bi Vasilenka pomilostili na doživljenjsko ječo. Najbrž bo v to svrhu potreben poseben predsednikov ukaz. Ko so obtožencu povedali o njegovem zapletljaju, je dejal: »Obesite me, prosim, pa kančajte zadevo. Rajši sem obešen, nego da tu ždim. Nič ni prijetno vsak dan čakati na smrt.« Menda ne!

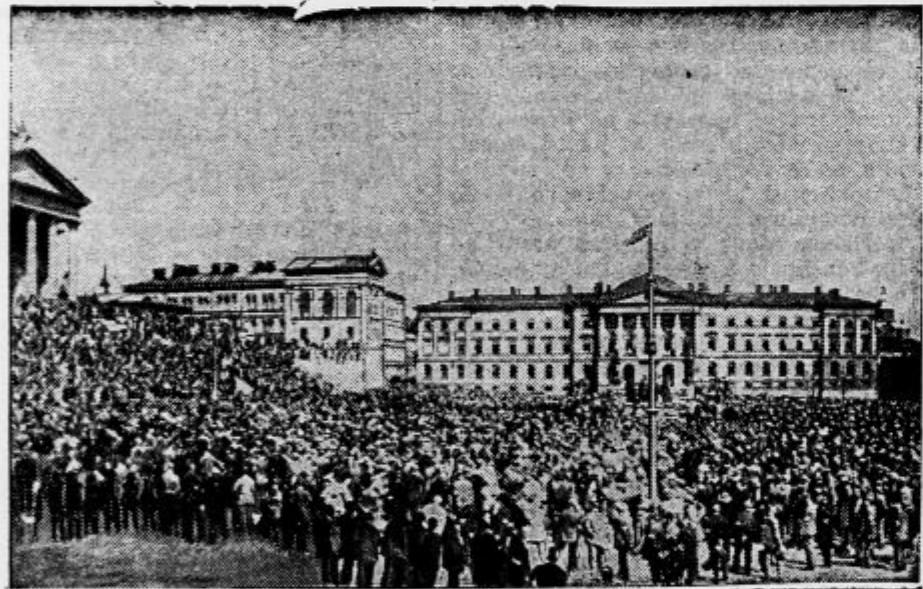
Domačini in tujci

Dve francoski novinarki sta sklenili, da bosta s koleškom prepotovali domovino, in sta doživeli nepričakovano odkritje. »Čim sva se ustavili po 45 km poti v lepem mestecu na deželi, pripovedujeta, sva se zgledali v najboljšem hotelu in zahtevali prenočišče. A lastnik si je zaničevalno ogledal najini platneni križ in volnene nogavice ter surovo odgovoril: »Nimam sobe.« Uza-

Ko so Francozi ostavili Porenje,

so se tolpe nemških nacionalistov znesle dejansko nad domačim življenjem, ki je za čas zasedbe simpatiziralo s Francozi, in nad tako zvanim »porenskim separatističnim gibanjem« oz. njegovimi pristaši — navzile temu, da so se nemške oblasti pogodile s francoskimi, da takšnih represalj ne bodo trpele. Kljub intervenciji francoske vlade se pa izgredni te vrste še godijo. Slika nam kaže hišo izdelovalca klavirjev Wilhelma Müllerja, ki so mu jo barbarsko poškodovali in oplenili nacionalistični razbojniki. Müller pa sploh ni bil simpatiziral s Francozi in tudi s separatisti ni bil imel nobenih stikov.

K dogodkom na Finskem

Pohod finskih kmetov s severa v prestolnico Helsinki. Nacionalistični kmetje zahtevajo ostre ukrepe proti komunizmu. Slika nam kaže zborovanje kmetov pred finskim senatom. Po zborovanju so se manifestantje mirno razšli, vlada pa pripravila zakon za zaščito države pred komunistično opasnostjo.

André Birabeau:

Medaljon

»Ali že spi?«
Potuhnila se je in se naredila zaspala, da je tudi njen mož zaprl oči — a če je res spal? Njegova roka, ki jo je položil na njo, je sicer postajala težja, a jo je še vedno objemala. Dihanje mu je bilo glasnejše, a tudi neenakomerno. In tedaj je smatrala, da je napočil zanjo pravi trenutek. V mislih ji je šinilo skozi možgane vprašanje: Ali smem tvegati? Nato pa: Ali spi dovolj trdno? Ne, ne upam se še, si je rekla. Stela hom še do tisoč. Ko naštejem do tisoč, vstanem.
Stela je:
...495, ...496, ...497 Zdaj že gotovo spi! Postala je nestrpna. ...503, ...504... Zdaj je vstala. Tih, prav tiho... Saj so preproge po tleh, si je mislila, parketi ne bodo škripali... ...520, ...521... A pogledj ga, kanaljo, nocoj ti je vrgel obleko tja v fotelji v nasprotnem kotu sobe. ...543, ...544, ...545... Po vseh štirih bom ležala, si je dejala. Ko pridem do obleke, se vzravnam, sežem po telovniku, smuknem z levega v žepik in potem... ...588, ...589... Potem si ga natančno ogledam, ta famozni medaljon,

ki ga drugače ne morem dobiti pred oči. Naj stane kar hoče, zvedeti moram za vsako ceno, kaj se skriva v njem. Moram!

To je bilo njeno geslo. In to ne zavoljo ljubosumja (to je izključeno že zaradi razlike v njunih letih), ampak iz nekakšne notranje nujnosti, ki jo sili k temu. Tej nujnosti se ne more upirati... In vendar! Naj bo karkoli — o tem ne dvomi, da se skriva v medaljonu njena nasprotnica, ki je ne pozna po licu.

Njemu je štirideset let, njej dvajset. Ljubka je zelo. Njemu je štirideset let: če bi jo bila volja, bi ga lahko ovila okoli prsta. Saj rada priznam, da nima povoda za pritoževanje, na tisoče žensk je takih, ki bi se neskončno radovale njegove radodarnosti in mirnosti... Ampak pravo zadovoljstvo za ženo je v tem, da doseže pri možu več, nego ji je mogoče priznati po pameti. O, saj ni otrok v tej umetnosti, prav dobro ume zahtevati, če se ji kaj polubi. Spretna je že toliko, da se ume pretvarjati, kakor nanese priložnost: zdajci je očarljivo lepa, polna, da se ji ne more nihče upirati, potem zopet hinavska, zahrbtna, brutalna, obetajoča; skratka, ženska, ki ve, kaj hoče. In on je zaljubljen tepček. S tem je poveda-

no vse.

Kadar je pa le premuhasta in zahteva nemogoče reči, kadar preži nanj, ki se ji zdi, da ga ima vjetega, priklenjenega na verižici, tedaj se zgodi nekaj neverjetnega: njegova roka zdrсне v žepik telovnika, potegne zlat predmetek, ga odpre, kakor bi razkrojil breskev, se zazre trenutoma vanj, pa ga zopet zapre — in vse je dobro.

Nešteto krat ga je že prosila, naj bi tudi njej dovolil pogled v to čarobno reč, a vselej jo je odbor. Ne surovo, seveda.

»Ljubica moja, dovolj, da ti odrečem to željo!« S temi besedami jo vedno lopne po glavi. In kar je najgroznejše zanjo: on je čisto pomiren, z njegovega obraza izgine vsa bolečina — v njej pa gloda in gloda...

Nekoč mu je zaklicala: »Ljubček, pri-sežem ti, da se ne šalim. Če mi odbiješ to prošnjo, vsa končala za zmemrom... Kadar prestopim prag tvoje doma in se ne vrnem več k tebi, boš videl...«

A stvar je minila brez zlih posledic. Grožnja, čeprav izrečena silno resno, se je iztekla nad vse smešno in klaverno. Ona je ostala pri njem, on pa pri svojem medaljonu.

A nje ni izpustila misel na to reč ni-

koli iz spon. Peklo jo je, da bi prišla do njega. »Kaj vendar tiči v njem?« se je spraševala. »Kaj se skriva v njem, kaj daje mojemu možu tako strašno orožje zoper mene? Ali je ženska... Ali celo otrok... Vsekakor oseba, ki ima nad njim silno moč in oblast...«

Za vsako ceno je sklenila, da razreši to zagonetko in štela je dalje: ...955, ...956... — ah, ne more se več ustavljati silni zvedavosti. ...970, ...971... Medaljon je precej velik, ovalen, plosk. ...998, ...999, ...1000... Zdajci se prav tiho vzravna. Tla ne pokajo. Po vseh štirih zleže do fotelja, poišče telovnik, ga pretpa in roka ji zdrkne v levi žepič. Slednjič ga ima!

Tedajci pa ji začne strašno razbijati srce. Ah, prišel je tudi zarjo čas, da spozna svojo rivalinjo po obrazu. S palcem pritisne na gumbič, pokrovec odklopi, res je, v medaljonu je slika. In to amaterska slika, trepetna fotografija! Ozadje tvori znana scenarija Bulonjskega gozda, košček jezera, rob drevoreda, drevo, dva stola... V ospredju stoji žena, stara, uvela ženska z blokom v roki, črno oblečena s torbo čez pleča... očitno izposojalka stolov... Pogled na to je bil tako nepričakovan, tako presenetljiv, da ni mogla prenesti položaja brez krika.

Ta krik je zbudil njega iz spanja. V polsnu je vrgel pogled po njej, neverjetno hitro doumel položaj in dejal:

»Na čelu imam brazgotino. Ko si me vprašala, kje sem jo dobil, sem ti povedal, da mi je to ostalo izza poskusa samomora zaradi ženske. Bila je lepa, koketna in jaz sem bil blazno zaljubljen vanjo. Vsakojake umetnosti sem počenjal zaradi nje. A zadnja, ki sem jo napravil, se mi ni popolnoma obnesla. Krogla me ni usmrtila, ampak samo opraskala. Od tedaj je minilo že dvajset let. Nekega dne sem jo zopet srečal v Bulonjskem gozdu. Dal sem ji štiri suje, ona pa mi je ponudila karto za sedež. Mislim sem pri sebi: To je tedaj tista ženska, zaradi katere sem si hotel vzeti življenje! — Naslednji dan sem šel zopet v gozd in sem jo dal fotografirati. Za fotografijo sem kupil ta medaljon. In zdaj se ga poslužujem ob vsaki priliki, ko sem na tem, da zaradi te ali one ženske napravim kakšno neumnost. Pogled na to fotografijo mi je dovolj, da ne prestopim meje, ki je moški ne sme prekoračiti... Vidiš, draga, drži moramo nekaj na dostojanstvo in čast. In ta slika nazorno kaže, kaj postane iz žensk, ki jih tako ljubimo, da hočemo zaradi njih v smrt...«

V. Williams:

KRVAVA MAŠA

Epopeja velike francoske revolucije.

»Pomagajte mi!« je dejal enostavno. »Menda se ne motim: vi ste pač državljani Darras? Jaz pa sem Loisonin prijatelj. Ta fant se je vlekel za menoj kakor senca, zato sem moral z njim obračunati. Zdaj pa prihaja nekdo po stopnicah...« Bradati mož je napravil par korakov in se sklonil čez ograjo, nakar je dejal:

»Ah, to je vendar naš hišni gospodar Braille, ki prinaša luč na stopnišče. Svetilko obesi vedno v drugem nadstropju, više ne pride nikoli — razen, kadar pobira najemnino. Vrh tega je čisto gluhi. Vendar bova storila dobro, če tega-le tu — priklonil se je in prijel mrliča za ramena — odstraniva.«

Hektor je prijel mrtveca za noge in tako sta odnesla truplo v možovo stanovanje.

Tujec je zaklenil vrata. Znašla sta se v veliki, pusti sobi, katere strop je padal poševno k tlom. Visoko okno, skozi katero se je videlo nočno nebo, je napravljalo vtis slikarskega ateljeja. Vsa oprava je bila bedna, omejena na najpotrebnejše. Mala zarjavela peč, železna postelja, na kateri je med posteljnino ležalo pomešano nekaj obleke, miza z nekaterimi lončenimi posodami in raznimi ostanki jedil ter naposled polomljen stol — to je bila vsa oprava. Na stenah so bile narisane s svinčnikom razne studije aktov in druge skice, ki so očitno izvirale še od prejšnjih stanovalcev.

»Jaz sem Darras,« izpregovori bradati mož. »Loison mi je pri-povedoval o vas. Bil bi vam bil že prej odklenil, toda sem bil v postelji. Pripadam onemu velikemu in dnevno rastočemu številu sodržavljancev, ki vzbujajo pri vladi jezo že samo s tem, da še no-sijo svojo glavo na ramenih. Spim zatorej podnevi in izhajam šele ponoči. To, dragi moj prijatelj, so razlogi, zakaj sem vas pustil tako dolgo čakati. Prosim vas torej, oprostite!«

»Hvaležen sem vam, da ste me pustili čakati!« odvrne Hektor. »Če bi bili takoj odprli, ne bi niti slutil, da me ta fant zasleduje. Za vas in za Loisona pa bi to značilo gotovo smrt.«

»Dragi prijatelj, revolucija nas je vse napravila filozofe. Pri-

nesla nam je spoznanje, da je človeško življenje, primerjano z več-nostjo, le neznamenit kosček poti. Mar mislite, da so ti lopovi vobče v stanu karkoli uničiti? Strahovito pa me razburja in ogorča ne-sramno sodno postopanje. Ne morem si predstavljati nič bolj raz-dražljivega, kakor da bi me vlekli pred slavni revolucijski tribunal. Upajva torej, da je ta gospod — sunil je truplo s konico svoje copate — »bil vsaj sam. Običajno sta namreč dva na pohodu.«

Polagoma se je znočilo. V ateljeju je vladala skoro že popolna tema, samo v okviru okna se je še videlo nebo liki velik moder četverkotnik. ki je lil medlo svetlobo na suha tla, kjer je ležal mrtvec.

»Zdaj pa morava poskrbeti, da se ga znebiva!« je menil Darras, prijel mrliča za noge in ga brez nadaljnjega potegnil k postelji, nato pa ga porinil pod njo. Ko je to naglo opravil, je poiskal v kotu pa-lico in v gotovih presledkih udaril ob strop. Nato je poslušal sklo-njene glave. Odzvalo se je zamolklo trkanje.

»Loison,« je dejal in skočil z mize. »Pojdite eno nadstropje višje, državljani! Vrata na levi vodijo k Loisoni.«

»Kaj pa... kaj pa se bo zgodilo s tem?« je vprašal Hektor in pokazal na posteljo.

»S tem?« je povzel Darras in grebel sem in tja po postelji. »Te-ga lahko za enkrat mirno prepustite meni, državljani. Odsel bom zdalej in poskrbel, da bomo to »neprijetno naključje« čim prej od-stranili...«

Okrnil se je. V rokah je držal stare, raztrgane hlače, ki jih je dvignil in nekam sočutno ogledoval.

»Bo res kmalu potrebno,« je dejal in odvezal spodnje krilo, ki ga je imel na sebi, »da si nabavim hlače iz kozje kože, kakor bla-ženi Robinson Crusoe. Te hlače so namreč razen spodnjega krila poslednje, kar mi je še ostalo obleke.« Dvignil je spodnje krilo z dvema prstoma visoko in pripomnil: »To je spomin na galanten do-življaj iz davno minulih dni...«

»Toda...« je Hektor kliknil ves osupel, »mrtveca vendar ne moreva pustiti tu. Kaj boste ukrenili? Ali bo sploh kdaj mogoče neopaženo odpraviti mrliča?«

Darras je sila pozorno oblekel hlače.

»To je vsekakor zadeva, ki jo je treba prav dobro prevdariti. Toda ne dvomim, da bova našla izhod. Trenutno pa bi vas samo

rad opomnil, dragi prijatelj, da pustite čakati mlado damo. Pojdite zdaj k Loisoni, a se takoj zopet vrnite, čim bom potrkal. Morda vas bom kmalu potreboval.«

Po teh besedah je vzel iz žepa stare ponošene suknje, ležeče na postelji, ozko usnjeno kaseto in jo položil na mizo. Mir in ravno-dušnost, ki so jo izražale vse njegove kretnje, sta bila naravnost občudovanja vredna. Bilo je videti, kakor da je pri oblačenju res pozabil na bledega, molčečega mladeniča, ki ga je tako brezobzir-no porinil pod posteljo.

Hektor mu je ponudil roko:

»Dovolite, gospod Darras, da stisnem roko pogumnemu in vr-lemu možu. Vi mi niste samo rešili življenja, temveč prevzamete nase tudi breme odgovornosti, ki sicer pripada samo meni.«

Darras je pomežiknil s svojimi modrimi očmi in odvrnil:

»Le pustite to! Bom vsaj zopet enkrat vršil nekaj svoje obrti...«

In ponudil je Hektorju desnico, ki jo je mladi mož prijazno stre-sel. Nato je Hektor zapustil atelje z njegovo strašno skrivnostjo. Ko je za seboj zaprl vrata, je čul Darrasa mrmrati staro francosko pesmico:

»Il pleut, il pleut, bergère,
Et plon, et plon, petit patapon...«

Hektor je potrkal na Loisonina vrata.

»Ali ste vi, Darras?« je vprašal svež glas.

»Jaz sem, Jean,« je odvrnil Hektor mehko.

Za vrati je bilo čuti tih vzklík presenečenja. Nato je sledil kra-tek premor in naposled so se vrata odprla.

Prvi trenutek je Hektor komaj mogel pojmiti, da se v treh dneh lahko človek tako izpremeni. Nova Loison je stala pred njim. Po-ložila je drobno ročico na srce, njena ličeca so žarela v pričako-vanju. Njene oči so bile bistre, obrazek lepo zaokrožen, polt nežna in rožnata, brez vsakega sledu voščene bledice. Zavržena je raz-trgana obleka, Loison je bila zdaj oblečena v enostavno modro oblačilce s fišijem cenenih čipk. Kratki rokavčki so kazali njene vitke, bele roke. Tak je bil ta mali čudež, da ga je Hektor motril ves presenečen. Skromno, a vendar otmeno oblačilce je razode-valo mlademu možu, ki je kakor prikovan stal na pragu, da to ni več otrok, temveč že cela mlada dama.

Zakaj hočete delati z zobnimi pastami eksperimente?

... to je vendar riskantno.

Nič se vam ne more pripetiti, če uporabljate pasto svetovnega slovesa, kakor je COLGATE-jeva. Ona najbolje osnaži zobe, kajti njena vsepovsod pronicujoča pena ne samo, da se vleže v zobe, temveč prodre tudi v globočine najtinejših razpoklin in izplakne razkrajajoče ostanke jedi, pred-no zamorejo škoditi.

Colgate-pasta je sredstvo za snaženje zob, nikako vseh zdravil, no sredstvo za zobe. Nikdar ni merila na to, da bi zdravila povzročila ali da bi odpravila kisline v ustih — vendar se lahko trdi po pravici o njej, da v istini osnaži zobe.

Pazite na obe odliki Colgate-paste! Ona ne daje zobem samo najlepši blesk, temveč je tudi po tem, ker vsebuje močno učinko-vito očistujoče sredstvo, sposobna, da se vleže tudi v one raz-poke, v katere ne moremo prodreti pri navadnem snaženju zob. Colgate priporoča več zdravnikov kakor vsako drugo zobno pas-to. Ta nadvladujoča premoč traja že nad 25 let, dokaz, da je Colgate kos tudi največjim zahtevam.

Kako more Colgate-pasta še čistiti, ko odpove vsaka zobna ščetka!

Ta ščetka pokazuje, kako učinkovita Colgate-pena (z niz-ko površinsko napetostjo) pro-nikne v globočine brandic in snaži tudi ondi, kamor ne mo-re doseči zobna ščetka.

Aleksandrovo na otoku Krku

Restaurant „Triglav“

se priporoča cenjenim obiskovalcem Aleksandrova za čim večji obisk. Popolna oskrba z vsemi takсами (hrana in soba), dnevno Din 55 za osebo. Otroci po dogovoru. Dobra in obilna hrana, po želji sveže morske ribe in domače vino.

Gostom, ki ostanejo pri meni vsaj 14 dni, dam 6 % popusta.

Na morje, na sonce! — Priporoča se lastnik:

9057

IVAN FRANOLIC.

Rezilo, ki Vas bo zadovoljilo!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (GRÜN)

ROTH-BUCHNER D. D., Specijalna tovarna aparatov za britje in rezil, BERLIN-TEMPELHOF DN.
Zastopnik za Jugoslavijo: MORIC A. KALDERON, Beograd, Knez Mihajlov Venac 23 a

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij „Jutra“ Adolff Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni de- je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

Ste li že kdaj nosili nove Viktorija platnene čevlje?

s prešitim gumastim podplatom, iz najboljšega materiala, ugodna fazona, popularne cene.

Bele in sive.

Idealni poletni čevlji za hišo in vrt, za ulico in šport.

Dobivajo se v vseh trgovinah s čevlji.

Na vsakem podplatu zaščitna znamka.

Prodaja na veliko: PALMA, Zagreb, pošt. pret. 226. 10178

GRAMOFONISTI!

Vsa popravila na Vaših aparatih, čiščenje in mazanje istih izvršimo v naši specijalni delavnici za mehaniko. Izvršimo tudi vsa v precizno mehaniko spadajoča dela točno in ceno. Rezanje zobnih koles. Nadomestni, posamezni deli k različnim gramofonom in najfinije igle vseh vrst vedno v zalogi. Največja zaloga prvovrstnih aparatov in najnovejših električno posnetih plošč. 8972

„GRAMOFON“ A. Rasberger, Ljubljana
MIKLOŠICEVA CESTA ŠT. 34.

Ceniki zastoj. Tvorniška zaloga. Ceniki zastoj.

Pomlajevanje

Znano je, da nikako bogastvo ne more dati človeku one ereče, ki jo uživa v svoji mladosti v polnem zdravju, moči in aktivnosti. Toda na žalost ostane naš organizem zdrav močan, sposoben za delo in aktivno življenje samo dotlej, dokler so njegove življenjske sile v zdrave. Slabe ali celo bolne sile ne dovoljujejo več organizmu dragocenih fermentov in hormonov energije, zaradi česar krvotok in premena materije ne delujeta in v organizmu se nabirajo strupi (sečna kislina, urati i. dr.), ki so ravno glavni krivci vseh naših nadih in naglega staranja. Na srečo so glavni znakovniki: Braun, Sekar, Karno, Gilbert in drugi iznašli sredstvo, da se po dovajanju fiziološkega ekstrakta (kakor Kalfeluid D. Kalfeluid) iz tih mladih živali v bolni organizem človeka zopet vračajo izgubljeno zdravje, mladostna moč in aktivno življenje, t. j. organizem se enostavno pomlaja.

Kalfeluid čisti kri, regu-lira krvotok in premeno materije; po izvršenem kur-su zdravljenja ponehajo: slabost, nervoznost, nagla utrujenost, bolečine, potost; in bivši bolnik uživa zopet vse radosti življenja mladih let.

Brezplačno pošljemo brošuro: »Pomlajenje in lebo-nje organizma«. Kdaj na-govor: Beograd, Kralja Mi-lana 58, Miloš Marković. — Za Ameriko: A. Tcher-noff, 50 East 127 St. New York City.

Kalfeluid se dobiva v vseh lekarnah in drogeri-jah. 8842-a

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

Cerne — juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica 3. 88

Najcenejše lepe posteljne odeje

prikladne zlasti za hotele, sanatorije, bolnice itd., kakor tudi raznovrstne karirate in gladke konjske odeje, dobite samo v tovarni sukna in odej

Lojze Kristan

Zapuže, pošta Lesce (Gorenjsko)

Zahtevajte vzorce!

Sele sedaj sem sprevidel, da ni zdravja brez dobre prebave želodca. Pritisk v želodcu, pogosta vrtoglavost, glavobol, nespečnost, zopni okus, vzpehavanje, hemoroidi (zlasti žila) so navadno posledica mučne zaprtosti. V vseh teh slučajih je najbolje jemati

LAKSIT

ki je najprijetnejši za zauživanje, ker ima vonj in okus čokolade in je najcenejši. — Originalna škatelca za 12kratno uporabo stane v vseh drogerijah in lekarnah 10 Din. — Po pošti razpošilja

DVORSKA LEKARNA, BOGOJEVICA, SKOPLJE.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Za večno nas je zapustila naša ljubljena mati, baba, sestra, teta, gospa

Jerica Kovač

bivša gostilničarka in posestnica

včeraj ob 1/2 8. zjutraj po težki in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 69. letu starosti. Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v nedeljo, 13. julija t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, škrabčeva ulica 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. julija 1930.

Zalujoči ostali.

Zahtevajte cenik!

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatne in srebrnine

Lastna protokollirana tovarna ur v Švici

Prešernova ulica 4.
(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečka od Din 44.— naprej
Birmanske zapadne ure od Din 70.— naprej

Zahtevajte cenik, gratis in franko.

„Jutrova“ mladinska knjižnica

Prigode gospoda Kozamurnika — Poredni Bobi — Janko in Stanko — Princeza Zvezdana — Skok, emek in Jokica in druge po Din 12 se dobijo v podružnicah „Jutra“

Na Jesenicah in v Novem mestu

Intotam se dobijo tudi vsi izšli „Jutrovi“ romani